

Nr 39

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till varumärkeslag m. m., dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 30 september 1960 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 167, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen

dels att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) varumärkeslag;
- 2) kollektivmärkeslag;
- 3) lag om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar; samt
- 4) lag om ändrad lydelse av 9 § lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens,

dels ock att godkänna överenskommelse i Nice den 15 juni 1957 angående den internationella klassificeringen av varor och tjänster för vilka varumärken gälla.

I samband med propositionen har utskottet behandlat fem i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

de likalydande motionerna I: 706 av herr *Anderberg m. fl.* och II: 867 av herr *Rimås m. fl.* samt

motion I: 707 av herr *Mattsson,*

motion II: 866 av herr *Spångberg* och

motion I: 868 av herr *Löfgren.*

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en revision av den varumärkesrättsliga lagstiftningen. Den nuvarande varumärkeslagen, som tillkom år 1884, framstår numera med hänsyn till utvecklingen inom näringslivet som föråldrad. Det förberedande lagstiftningsarbetet på området har bedrivits i samverkan med utredningar i Danmark, Finland och Norge.

Den nya lagstiftningen grundas på en avvägning mellan företagens intresse av en ensamrätt till sina varukännetecken och samhällets intresse av

konkurrensens lämpliga utformning. Å ena sidan har skyddet för varukännetecken i olika avseenden förstärkts. Den nya varumärkeslagen skall vara tillämplig icke blott på registrerade märken utan även på inarbetade kännetecken, varvid skyddet för dessa likställs med skydd på grund av registrering. Andra utvidgningar av skyddet är att även kännetecken för tjänster skall skyddas samt att registreringsskydd skall kunna vinnas även för varuutstyrsel. Vidare förordas bestämmelser, som skall skydda företagen mot s. k. degeneration av varumärken.

Å andra sidan innehåller förslaget också vissa föreskrifter som syftar till att bereda allmänheten ökat skydd mot att varumärken användes på ett sätt som kan välla förväxling eller som är ägnat att vilseleda. Bl. a. föreslås att vilseledande märke ej skall få registreras. Registrering av vilseledande märke skall kunna hävas av domstol, och härjämte skall domstol äga meddela förbud mot användning av kännetecken som vilseleder, och detta även i fall då det icke är registrerat.

I fråga om förfarandet vid registrering märkes bl. a., att registrering skall ske i särskilda varuklasser, med avgift för varje klass vari registrering sker. Systemet antages komma att lätta den nu rådande trängseln i varumärkesregistret och även förenkla patentverkets prövning av varumärkesansökningarna. Man räknar också med att det kommer att medföra en icke obetydlig ökning av patentverkets inkomster från denna gren av dess verksamhet.

Nuvarande bestämmelser om varukännetecken som användes av medlemmarna i förening av näringsidkare, s. k. förenings- eller kollektivmärken, har utbrutits till en särskild kollektivmärkeslag. Vidare föreslås att lagen den 23 mars 1934 om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar ersättes av en ny lag i ämnet.

I anslutning till förslaget om klassregistrering föreslås att Sverige med den nya lagstiftningens genomförande skall tillträda en i Nice år 1957 ingången internationell överenskommelse i detta ämne.

Den nya lagstiftningen skall enligt förslaget träda i kraft den 1 januari 1961.

Lagförslagen

De vid propositionen fogade lagförslagen är av följande lydelse.

1) **Förslag**
till
Varumärkeslag

Härigenom förordnas som följer.

Allmänna bestämmelser

1 §.

Genom registrering enligt denna lag förvärvar näringsidkare ensamrätt till varumärke såsom särskilt kännetecken för att från andras varor skilja sådana varor, som han tillhandahåller i sin rörelse.

Varumärke kan bestå av figur, ord, bokstäver eller siffror, så ock av sär egen utstyrsel av vara eller dess förpackning.

Vad i denna lag stadgas om varor skall i tillämpliga delar gälla även tjänster.

Om kollektivmärken är särskilt stadgat.

2 §.

Näringsidkare har även utan registrering ensamrätt till varumärke, då märket blivit inarbetat.

Genom inarbetning förvärvar han ensamrätt jämväl till slagord eller annat i näringen använt särskilt varukännetecken.

Ett kännetecken anses inarbetat, om det här i riket bland dem, till vilka det riktar sig, är allmänt känt som beteckning för innehavarens varor.

3 §.

Envar må i näringsverksamhet använda sitt släktnamn eller sin firma som kännetecken för sina varor, där det ej är ägnat att framkalla förväxling med annans skyddade varukännetecken. Näringsidkare har ock skydd enligt denna lag mot att namnet eller firman av annan obehörigen användes som dylikt kännetecken.

4 §.

Rätt till varukännetecken enligt 1—3 §§ innebär, att annan än innehavaren icke må i näringsverksamhet använda ett därmed förväxlingsbart kännetecken för sina varor, vare sig på varan eller dess förpackning, i reklam eller affärshandling eller på annat sätt, däri inbegripet jämväl muntlig användning. Vad nu sagts skall gälla oavsett om varan tillhandahålles eller är avsedd att tillhandahållas här i riket eller utomlands eller ock hit införes. Är i fall som avses i 2 § kännetecknet icke inarbetat i hela riket, gäller rätten endast inom det område där kännetecknet är inarbetat.

Som otillåten användning enligt första stycket anses, att någon vid till-

handahållande av reservdel, tillbehör eller liknande, som lämpar sig för annans vara, åberopar dennes kännetecken på sådant sätt, att det kan giva sken av att vad som tillhandahålles härrör från kännetecknets innehavare eller av att denne medgivit kännetecknets användning.

Har vara tillhandahållits under visst kännetecken och har därefter annan än kännetecknets innehavare väsentligt förändrat den genom bearbetning, reparation eller liknande, må ej, då varan ånyo tillhandahålles i näringsverksamhet här i riket, kännetecknet användas utan att förändringen tydligt angives eller eljest tydligt framgår.

5 §.

Ensamrätt till varukännetecken innefattar icke sådan del av kännetecknet, som huvudsakligen tjänar att göra varan eller dess förpackning mera ändamålsenlig eller eljest att fylla annan uppgift än att vara kännetecken.

6 §.

Kännetecken anses förväxlingsbara enligt denna lag endast om de avse varor av samma eller liknande slag.

Dock må även eljest förväxlingsbarhet undantagsvis kunna åberopas:

a) till förmån för kännetecken, som är synnerligen starkt inarbetat och känt inom vida kretsar av allmänheten här i riket, såframt med hänsyn härtill användningen av ett annat liknande kännetecken skulle innebära ett otillbörligt utnyttjande av det förras goodwill; eller

b) till förmån för kännetecken, som är inarbetat, där med hänsyn till den särskilda arten av de varor, om vilka är fråga, användningen av ett annat liknande kännetecken uppenbarligen skulle förringa det förras goodwill.

7 §.

Vid avgörande av tvist om rätt till varukännetecken, vilka äro förväxlingsbara, skall företråde givas den som kan åberopa tidigaste rättsgrund, där ej annat följer av vad nedan i 8 eller 9 § sägs.

8 §.

Har registrerat varumärke kommit till användning i icke oväsentlig omfattning, må rätt därtill, såvitt avser varor av samma eller liknande slag som de för vilka märket använts, bestå vid sidan av äldre rätt till förväxlingsbart kännetecken, såframt registreringen sökts i god tro och varit gällande i fem år från registreringsdagen innan talan väckes om dess bestånd.

9 §.

Har kännetecken inarbetats, må rätt därtill bestå vid sidan av äldre rätt till förväxlingsbart kännetecken, såframt innehavaren av den äldre rätten icke inom rimlig tid inskridit mot användningen av det yngre kännetecknet.

10 §.

I fall som avses i 8 eller 9 § må efter vad som finnes skäligt föreskrivas, att något av kännetecknen eller båda må användas endast på särskilt sätt, såsom i visst utförande, med tillfogande av en ortsangivelse eller med annat förtydligande.

11 §.

Författare, utgivare och förläggare av lexikon, handbok eller annan liknande tryckt skrift äro skyldiga att, på begäran av den som innehar registrerat varumärke, tillse, att varumärket ej återgives i skriften utan att det framgår, att fråga är om dylikt märke.

Försummar någon vad honom åligger enligt första stycket, är han skyldig medverka till att beriktigande offentliggöres på det sätt och i den omfattning som finnes skäligt samt bekosta dylikt beriktigande.

Om registrering av varumärke

12 §.

Varumärke registreras i varumärkesregistret, som föres för hela riket av patent- och registreringsverket.

13 §.

Varumärke må registreras allenast såframt det är ägnat att särskilja innehavarens varor från andras.

Om varumärke uteslutande eller med endast mindre ändring eller tillägg anger varans art, beskaffenhet, mängd, användning, pris eller geografiska ursprung eller tiden för dess framställande, skall det i första stycket angivna villkoret anses uppfyllt endast om med hänsyn till alla föreliggande omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk finnes klart ådagalagt, att märket äger särskiljningsförmåga.

Varumärke, som enbart består av bokstäver eller siffror och icke kan anses som figurmärke, må registreras endast om märket genom inarbetning visats äga särskiljningsförmåga.

Såsom varumärke må icke registreras kännetecknen, enbart bestående av något, som är ägnat att uppfattas såsom sökandens släktnamn eller hans släktnamn jämte förnamn, initialer, titel eller dylikt eller ock såsom firma.

14 §.

Varumärke må ej registreras:

1) om i märket utan tillstånd intagits sådan statlig eller internationell beteckning eller sådant kommunalt vapen, som enligt lag eller författning icke må obehörigen brukas såsom varumärke, eller ock något som lätt kan förväxlas därmed;

2) om märket uppenbarligen är ägnat att vilseleda allmänheten;

3) om märket eljest strider mot lag eller författning eller allmän ordning eller är ägnat att väcka förargelse;

4) om märket innehåller eller består av något, som är ägnat att uppfattas såsom annans firma eller ock såsom annans släktnamn, konstnärsnamn eller likartat namn eller annans porträtt, där namnet eller porträttet uppenbarligen icke åsyftar någon sedan länge avliden;

5) om märket innehåller något, som är ägnat att uppfattas såsom titel på annans skyddade litterära eller konstnärliga verk, där titeln är egenartad, eller kränker annans upphovsrätt till litterärt eller konstnärligt verk eller annans rätt till fotografisk bild eller mönster;

6) om märket är förväxlingsbart med annan näringsidkares namn eller firma, med annans varumärke, som är registrerat efter tidigare ansökan, eller med annans varukännetecken, som är inarbetat då ansökan om registrering göres; eller

7) om märket är förväxlingsbart med varukännetecken, som vid tiden för ansökningen användes av annan, samt ansökningen gjorts med vetskap härom och sökanden ej använt sitt märke innan det andra kännetecknet togs i bruk.

I fall som avses under 4), 5), 6) och 7) må registrering ske, om den vars rätt är i fråga medgiver det och hinder enligt första stycket eljest ej möter.

15 §.

Ensamrätt, som vinnes genom registrering av varumärke, innefattar icke sådan beståndsdel av märket, som ej ensam för sig kan registreras.

Innehåller märke dylik beståndsdel och finnes särskild anledning att antaga, att märkets registrering kan föranleda ovisshet om ensamrättens omfattning, må vid registreringen denna beståndsdel uttryckligen undantagas från skyddet.

Visas senare att märkesdel, som undantagits från skydd, blivit registrerbar, må ny registrering ske av märkesdelen eller ock av hela märket utan dylikt undantag.

16 §.

Varumärke registreras i en eller flera klasser av varor. Indelningen i klasser fastställs av patent- och registreringsverket.

17 §.

Den som vill låta registrera varumärke skall till registreringsmyndigheten ingiva skriftlig ansökan härom. Ansökningen skall innehålla uppgift om sökandens namn eller firma samt den rörelse och de slag eller klasser av varor för vilka märket är avsett; därjämte skall märket tydligt angivas.

18 §.

Söker någon registrering av varumärke, som han första gången använt för vara förevisad på internationell utställning, inom sex månader efter

den dag då varan först utställdes, skall ansökningen, under de närmare villkor Konungen föreskriver, i förhållande till andra ansökningar eller med hänsyn till skedd användning av andra kännetecken anses gjord nämnda dag.

19 §.

Har sökanden icke iakttagit vad om ansökan är föreskrivet eller finner registreringsmyndigheten eljest hinder föreligga för bifall till ansökningen, skall sökanden föreläggas att inom viss tid avgiva yttrande eller vidtaga rättelse, vid äventyr att ansökningen avskrivs.

Finner registreringsmyndigheten även efter det yttrande avgivits hinder för bifall föreligga, skall ansökningen avslås, där ej anledning förekommer att giva sökanden nytt föreläggande.

20 §.

Äro ansökningshandlingarna fullständiga och finnes ej hinder för registrering föreligga, skall registreringsmyndigheten kungöra ansökningen.

Den som vill framställa invändning mot ansökningen skall göra detta skriftligen till registreringsmyndigheten inom två månader från kungörelsedagen.

21 §.

Efter utgången av tid, som sägs i 20 §, skall registreringsmyndigheten företaga ansökningen till fortsatt prövning.

Bifalles ansökningen, skall, sedan beslutet härom vunnit laga kraft, märket intagas i registret samt kungörelse därom utfärdas.

Avslås eller avskrivs ansökan, som kungjorts enligt 20 §, skall beslutet härom, sedan det vunnit laga kraft, kungöras.

22 §.

Registrering gäller från dagen för ansökningens ingivande till dess tio år förflutit från registreringsdagen.

Registrering förnyas på innehavarens ansökan, varje gång för tio år från utgången av föregående registreringsperiod.

23 §.

Ansökan om förnyelse göres skriftligen hos registreringsmyndigheten tidigast ett år före och senast sex månader efter registreringsperiodens utgång.

Om handläggning av ansökan om förnyelse skall vad i 19 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

24 §.

På ansökan av innehavare av registrerat varumärke må i registret göras sådana oväsentliga ändringar i märket, som ej påverka helhetsintrycket därav.

Om registrerings upphörande**25 §.**

Om varumärke registrerats i strid mot denna lag och skälet mot registrering alltjämt föreligger, må i den ordning nedan stadgas registreringen hävas, där ej enligt 8 eller 9 § rätt till märket likväl må bestå.

Registreringen må ock hävas, om innehavaren ej längre är näringsidkare eller om märket är vilseledande, förlorat sin särskiljningsförmåga eller blivit stridande mot allmän ordning eller ägnat att väcka förargelse, så ock om märket icke varit i bruk under de fem senaste åren.

26 §.

Om registrerings hävande må envar som lider förfång av registreringen föra talan vid domstol mot märkeshavaren. Talan, som grundas på stadgande i 13 §, 14 § 1)—3) eller 25 § andra stycket, må ock föras av myndighet som Konungen bestämmer ävensom av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Angående domstols behörighet i mål om registrerings hävande skall utöver vad eljest är stadgat gälla, att Stockholms rådhusrätt är behörig, då märkeshavaren icke har hemvist inom riket.

27 §.

Sedan beslut om registrerings hävande vunnit laga kraft, skall märket avföras ur registret.

Vad i första stycket sägs skall jämväl gälla om registreringen ej förnyas eller om märkets innehavare begär dess avförande ur registret.

Särskilda bestämmelser om registrering av utländska varumärken**28 §.**

Söker någon, som icke driver näring i Sverige, registrering av varumärke, skall han visa att märket är för honom i hemlandet registrerat för de varor ansökningen här i riket avser.

Under förutsättning av ömsesidighet äger Konungen föreskriva, att beträffande viss främmande stat vad i första stycket stadgas icke skall äga tillämpning.

29 §.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att varumärke som är registrerat i främmande stat må, med de förbehåll som angivas i förordnandet, kunna registreras i Sverige så som det är registrerat i den främmande staten. Beträffande varumärke, som eljest icke kunnat registreras här, skall sådan registrering icke gälla i vidare mån eller för längre tid än i den främmande staten.

30 §.

Konungen äger under förutsättning av ömsesidighet förordna, att, där varumärke tidigare anmälts till registrering i främmande stat, ansökan om registrering här i riket skall, under de villkor som i förordnandet angivas, i förhållande till andra ansökningar eller med hänsyn till skedd användning av andra kännetecken anses gjord samtidigt med anmälningen i den främmande staten.

31 §.

Innehavare av registrerat varumärke, vilken icke har hemvist i Sverige, skall hava ett här bosatt ombud, som äger företräda honom i allt som rör märket. Anteckning härom skall göras i varumärkesregistret.

Finnes icke behörigt ombud antecknat, skall registreringsmyndigheten under innehavarens sist uppgivna adress förelägga honom att inom viss tid vidtaga rättelse, vid äventyr att märket avföres ur registret.

Om överlåtelse och licens

32 §.

Överlåtes rörelse, till vilken hör varumärke eller kännetecken som avses i 2 § andra stycket, innefattas detta i överlåtelsen, där ej annat avtalats.

33 §.

Har registrerat varumärke överlåtit, skall på begäran anteckning därom göras i varumärkesregistret. Sådan anteckning må dock ej ske, där överlåtelsen skett utan samband med överlåtelse av den rörelse till vilken varumärket hör samt dess användning av den nye innehavaren uppenbarligen är ägnad att vilseleda allmänheten.

I mål och ärenden angående varumärke skall den anses som innehavare av märket, vilken senast blivit införd i registret i sådan egenskap.

34 §.

Har innehavaren av registrerat varumärke medgivit annan rätt att i näring använda märket (*licens*), skall på begäran anteckning därom göras i varumärkesregistret. Sådan anteckning må dock ej ske, där licenstagarens användning av märket uppenbarligen är ägnad att vilseleda allmänheten. Visas att licensen upphört att gälla, skall anteckningen avföras ur registret.

Där ej annat avtalats, äger licenstagare ej överlåta sin rätt vidare.

Rätt till varumärke eller kännetecken, som avses i 2 § andra stycket, må ej tagas i mät. Avträdes innehavarens egendom till konkurs, ingår dock rätten i konkursboet.

Om förbud mot användning av vilseledande varukännetecken**35 §.**

Om varukännetecken, efter överlåtelse eller sedan licens därtill upplåtits, är vilseledande i den nye innehavarens eller licenstagarens hand, äger domstol i den omfattning som finnes påkallat vid vite förbjuda honom att använda kännetecknet.

Sådant förbud må ock eljest meddelas, där varukännetecken är vilseledande eller innehavare av varukännetecken eller annan med hans medgivande använder kännetecknet på sådant sätt, att allmänheten vilseledes.

Talan enligt denna paragraf må föras av myndighet som Konungen bestämmer, så ock av envar som lider förfång av kännetecknets användning ävensom av sammanslutning av berörda näringsidkare.

36 §.

I samband med utdömande av vite äger rätten efter vad som finnes skäligt förordna, att varukännetecken som i strid mot förbud enligt 35 § anbragts på vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling eller dylikt skall utplånas eller så ändras, att det icke längre är vilseledande. Kan sådan åtgärd ej ske annorledes, må förordnas, att den märkta egendomen skall förstöras eller på visst sätt ändras.

Egendom som avses i första stycket må i avbidan på förordnande som där sägs tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i brottmål i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Ansvar och ersättningsskyldighet m. m.**37 §.**

Gör någon intrång i rätt till varukännetecken enligt 4—10 §§ (*varumärkesintrång*), och sker det uppsåtligen, straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.

Brottet må åtalas av allmän åklagare endast om det av målsägande angives till åtal.

38 §.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör sig skyldig till varumärkesintrång skall ersätta av intrånget föranledd skada. Föreligger endast ringa oaktsamhet, må ersättningen därefter jämkas.

39 §.

Grundas talan om varumärkesintrång på registrering enligt denna lag, skall såvitt angår tid före registreringsdagen 37 § icke äga tillämpning. För tid innan ansökan om registrering kungjorts enligt 20 § skall icke heller 38 § äga tillämpning, där ej intrånget skett uppsåtligen.

40 §.

Talan om ersättning enligt 38 § må endast avse skada under de fem senaste åren innan talan väcktes. För skada, varom talan ej förts inom tid som nu sagts, skall rätten till ersättning vara förlorad.

Utän hinder av vad i första stycket sägs må, där anspråk grundas på registrering enligt denna lag, talan föras om intrång som skett före registreringsdagen, därest talan väckes inom ett år från nämnda dag.

41 §.

På yrkande av den som lidit varumärkesintrång äger rätten efter vad som finnes skäligt förordna, att varukännetecken som obehörigen anbragts på vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling eller dylikt skall utplånas eller så ändras, att missbruk därav ej kan ske. Kan sådan åtgärd ej ske annorledes, må förordnas, att den märkta egendomen skall förstöras eller på visst sätt ändras. I sådant fall äger rätten ock, på yrkande, förordna, att egendomen skall mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget.

Här avsedd egendom må, där brott som avses i 37 § skäligen kan antagas föreligga, tagas i beslag; därvid skall vad om beslag i brottmål i allmänhet är stadgat äga motsvarande tillämpning.

42 §.

Häves registrering av varumärke må, sedan domen därom vunnit laga kraft, påföljd för intrång i rätten till varumärket enligt 37—41 §§ ej ädömas.

I mål om sådant intrång skall rätten, på yrkande av den mot vilken talan föres, förklara målet vilande i avbidan på att frågan om registreringens hävande slutligen avgöres. Är talan härom icke väckt, skall rätten i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas.

43 §.

Vill den som fått licens till varukännetecken till sig upplåten anställa intrångstalan, skall han därom underrätta kännetecknets innehavare, vid äventyr att hans talan ej upptages till prövning.

44 §.

Talan om fastställelse, huruvida rätt till varukännetecken består eller icke består eller om visst förfarande utgör intrång i sådan rätt eller ej, må av domstol upptagas till prövning, där ovisshet råder om förhållandet och denna länder käranden till förfång.

I mål härom skall vad i 43 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

45 §.

Dom i mål om varumärkesintrång eller i mål, som avses i 26, 35 eller 44 §, skall genom domstolens försorg i avskrift sändas till patent- och registreringsverket.

Om kungörande, besvär m. m.

46 §.

Förutom i fall som avses i 20 och 21 §§ skall kungörande ske av registrerings förnyelse enligt 22 §, av ändring i registrerat märke enligt 24 §, av registrerings avförande enligt 27 och 31 §§ samt av anteckning i registret om överlåtelse enligt 33 § eller om licens enligt 34 §.

47 §.

Klagan över slutligt beslut av patent- och registreringsverket å varumärkesavdelning enligt denna lag må föras av sökanden ävensom, i fall då ansökan om registrering av varumärke bifallits oaktat invändning framställts i behörig ordning, av den som gjort invändningen. Klagan föres genom besvär hos verkets besvärsavdelning inom två månader från beslutets dag.

Över besvärsavdelningens beslut må klagan föras allenast av sökanden. Klagan föres genom besvär hos Konungen inom två månader från beslutets dag.

48 §.

Det ankommer på Konungen att meddela närmare föreskrifter om vad sökanden i registreringsärende har att iakttaga, om kungörande som sägs i 20, 21 och 46 §§ samt eljest om förfarandet i dessa ärenden, om förfarandet vid besvär enligt 47 § och om sammansättningen av patent- och registreringsverkets besvärsavdelning vid prövning av dit fullföljda varumärkesärenden ävensom om varumärkesregistrets förande.

Vid ansökan om registrering av varumärke, om förnyelse, om ändring i registrerat varumärke enligt 24 § eller om anteckning i registret av överlåtelse eller licens ävensom vid besvär enligt 47 § första stycket skall erläggas avgift till belopp som Konungen föreskriver. För förnyelse skall stadgas högre avgift, om ansökan ingives efter registreringsperiodens utgång.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

49 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961; dock må dessförinnan bestämmelser meddelas av Konungen samt av patent- och registreringsverket enligt vad i lagen är för vissa fall stadgat.

50 §.

Genom denna lag upphävas:

- 1) lagen den 5 juli 1884 (nr 29) om skydd för varumärken; samt
- 2) förordningen den 28 november 1884 (nr 63) om svenska järn- och stål-effektors stämpling.

51 §.

Den nya lagen skall, med de undantag som nedan stadgas, äga tillämpning jämväl å varumärke som registrerats med stöd av lagen om skydd för varumärken.

52 §.

Använder någon i näringsverksamhet obehörigen annans släktnamn eller firma som varukännetecken och är ej i den nya lagen påföljd stadgad här för, skall på talan av den, vars namn eller firma använts, domstol meddela förbud vid vite mot användningen.

I mål om utdömande av vite skall 36 § äga motsvarande tillämpning.

53 §.

Den tid av fem år varom stadgas i 8 § skall, såvitt avser varumärke som registrerats med stöd av lagen om skydd för varumärken, löpa från dagen för nya lagens ikraftträdande.

54 §.

Har ansökan om registrering av varumärke gjorts före nya lagens ikraftträdande men icke dessförinnan avgjorts genom laga kraft ägande beslut, skola i stället för 13 och 14 §§ motsvarande bestämmelser i lagen om skydd för varumärken äga tillämpning, såframt ej sökanden begär att nämnda paragrafer skola tillämpas å ansökningen.

55 §.

Den i 16 § omförmälda registreringen i klasser skall beträffande varumärke, som registrerats med stöd av lagen om skydd för varumärken, genomföras först då registreringen förnyas enligt den nya lagen.

56 §.

Registrering, som förnyats enligt lagen om skydd för varumärken, gäller till den dag, som skulle hava varit registreringsperiodens slutdag, om det i 22 § föreskrivna sättet för giltighetstidens beräkning hade tillämpats vid varje skedd förnyelse. Dock skall, om enligt äldre lag registreringsperioden utlöper senare, den sålunda bestämda slutdagen gälla; förnyas registreringen sedermera enligt den nya lagen, skall registreringsperioden beräknas som i första punkten sägs.

Då efter lagens ikraftträdande förnyelse första gången sökes av registrering, som förut blivit förnyad, må utan hinder av vad i 23 § sägs ansökningen göras ett år innan den löpande registreringsperioden skulle utgå enligt äldre lag.

57 §.

Registrering, som meddelats enligt lagen om skydd för varumärken, må hävas enligt 25 § första stycket nya lagen endast såframt registreringen jämväl kunnat enligt 10 § förstnämnda lag bringas att upphöra.

Talan om hävande enligt 25 § andra stycket av registrering, som meddelats enligt lagen om skydd för varumärken, må, om anspråket grundas på att märket ej varit i bruk under de fem senaste åren, ej väckas före utgången av år 1962.

58 §.

Beträffande skadestånd för varumärkesintrång som ägt rum innan lagen trätt i kraft skall gälla, utom vad som finnes stadgat om tioårig preskription, att talan är förlorad om den ej väckes senast år 1965.

Vad i 42 § föreskrives skall äga motsvarande tillämpning med avseende å intrång som nu sagts.

2) **Förslag**

till

Kollektivmärkeslag

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Förening av näringsidkare kan, på motsvarande sätt som enligt varumärkeslagen gäller för enskild näringsidkare, genom registrering eller inarbetning förvärva ensamrätt till varumärke eller annat varukännetecken att av medlem användas för varor eller tjänster, som han tillhandahåller i sin rörelse.

Offentlig myndighet, stiftelse eller sammanslutning, som bedriver kontroll av varor eller tjänster, kan ock förvärva ensamrätt till varumärke eller annat varukännetecken att användas för varor eller tjänster, vilka äro föremål för kontroll.

Varumärke som avses i denna lag kallas kollektivmärke.

2 §.

Om varukännetecken som avses i 1 § skall, där ej annat följer av vad nedan sägs, i tillämpliga delar gälla vad om varumärke och annat varukännetecken är stadgat i varumärkeslagen eller eljest.

3 §.

Ansökan om registrering av kollektivmärke skall, förutom uppgifter varom stadgas i 17 § varumärkeslagen, innehålla uppgift jämväl om de bestämmelser, enligt vilka märket må användas. Bifalles ansökningen, intages uppgiften i varumärkesregistret.

Om bestämmelserna senare ändras, åligger det märkets innehavare att för införande i registret anmäla den ändrade lydelsen.

4 §.

I fråga om registrerat kollektivmärke skall anteckning i registret om överlåtelse av märket medgivnas under förutsättning att märket i den nye innehavarens hand icke uppenbarligen är ägnat att vilseleda allmänheten.

5 §.

Registrering av kollektivmärke må hävas, förutom av skäl som angives i 25 § varumärkeslagen, jämväl om gällande bestämmelser för märkets användning ej rätteligen anmälts till registret eller om märket användes på sådant sätt, att allmänheten vilseledes. Talan må föras av myndighet som Konungen bestämmer, så ock av envar som lider förfång av registreringen eller märkets användning ävensom av sammanslutning av berörda näringsidkare.

6 §.

I mål om intrång i rätt till varukännetecken som avses i denna lag skall endast kännetecknets innehavare anses som målsägande. Denne äger föra talan om ersättning även för skada, tillfogad annan som är berättigad att använda kännetecknet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961. De i varumärkeslagen meddelade övergångsbestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning.

3) Förslag

till

Lag

om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

I näringsverksamhet må ej utan vederbörligt tillstånd i varumärke eller annat kännetecken för varor eller tjänster användas statsvapen, statsflagga eller annat statsblem, statlig kontroll- eller garantibeteckning, annan beteckning, vilken såsom hänsyftande på svenska staten giver kännetecknet en officiell karaktär, eller svenskt kommunalt vapen, som är vederbörligen fastställt eller av ålder brukat.

Statsvapen må icke heller på annat sätt än som kännetecken användas i näringsverksamhet utan vederbörligt tillstånd.

Vad i denna paragraf stadgas gäller ock beteckning, som lätt kan förväxlas med sålunda skyddad beteckning.

2 §.

Bryter någon uppsåtligen eller av oaktsamhet, som ej är ringa, mot vad i 1 § stadgas, straffes med dagsböter, där ej gärningen enligt annat lagrum är belagd med strängare straff.

3 §.

Konungen äger meddela föreskrifter angående ordningen för att söka tillstånd som avses i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961; dock att den som före lagens ikraftträdande lovligen brukade viss beteckning skall äga alltjämt utan tillstånd bruka den till utgången av år 1965.

Genom denna lag upphäves lagen den 23 mars 1934 (nr 63) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar.

4) **Förslag**

till

Lag

om ändrad lydelse av 9 § lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens

Härigenom förordnas, att 9 § lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

9 §.

Använder någon — — — — — uppkommen skada.

Lag samma vare, där någon i näringsverksamhet eller eljest offentliggör eller mångfaldigar litterärt eller *Vad i denna paragraf stadgas skall icke äga tillämpning, där det kännetecken, med vilket förväxling kan äga*

¹ Senaste lydelse se SFS 1942:246. Andra stycket i gällande lydelse skall utgå enligt förslag i prop. 1960:17.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

musikaliskt verk eller verk av bildande konst under egenartad titel eller diktat namn, varigenom lätt kan för- anledas förväxling med annans förut offentliggjorda verk eller dess upphovsman, och gärningen sker med uppsåt att framkalla sådan förväxling.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961.

Den internationella överenskommelsen

I fråga om lydelsen av överenskommelsen i Nice den 15 juni 1957 angående den internationella klassificeringen av varor och tjänster för vilka varumärken gälla tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen (s. 268—274).

Motionerna

I motionen *I: 707* hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att i tillämpningsföreskrifterna för varumärkeslagen intages föreskrift om att frågan om registrering av s. k. skeppningsmärken i förekommande fall må avgöras med ledning av 13 § andra stycket varumärkeslagen.

Motionen *II: 868* utmynnar i hemställan,

att riksdagen måtte besluta, att 25 § andra stycket varumärkeslagen får en sådan lydelse, att varumärke, vilket icke har använts under de fem senaste åren, icke må kunna hävas, därest registreringshavaren kan visa giltiga skäl för sin underlåtenhet att använda märket.

De likalydande motionerna *I: 706* och *II: 867* utmynnar i hemställan,

att riksdagen måtte besluta, att någon inskräkning av det nu förekommande skyddet för kommunala vapen ej sker och att 1 § första stycket i den föreslagna lagen om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar får följande lydelse: »I näringsverksamhet må ej utan vederbörligt tillstånd i varumärke eller annat kännetecken för varor eller tjänster användas statsvapen, statsflagga eller annat statseblem, statlig kontroll- eller garanti-beteckning, annan beteckning, vilken såsom hänsyftande på svenska staten giver kännetecknet en officiell karaktär, eller svenskt kommunalt vapen.»

I motionen II: 866 hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att lagen om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar får en sådan utformning, att rättsskyddet utan inskränkningar kommer att avse alla svenska kommunala vapen.

Inledning

Genom beslut den 10 juni 1949 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för justitiedepartementet att utse sakkunniga för utredning rörande revision av varumärkes- och firmalagstiftningen samt vad därmed äger samband. Med stöd av bemyndigandet tillkallades genom beslut den 22 nämnda månad såsom sakkunniga professorn G. A. Eberstein, tillika ordförande, överingenjören vid aktiebolaget Electrolux G. Dahl, numera justitierådet N. E. Hedfeldt, direktören hos Skånes handelskammare G. Jacobsson, advokaten N. G. Köhler, ledamoten av riksdagens första kammare, dåvarande redaktören Ulla Lindström samt numera generaldirektören A. C. von Zweigbergk. Sedan fru Lindström utnämnts till statsråd, entledigades hon från sakkunniguppdraget den 21 september 1954. De sakkunniga har antagit benämningen varumärkes- och firmautredningen.

Utredningen, som i en första etapp till behandling upptagit frågan om ny varumärkesrättslig lagstiftning, har den 9 januari 1958 avgivit betänkande med förslag till varumärkeslag (SOU 1958: 10). Förslaget bygger i det väsentliga på resultat som uppnåtts vid överläggningar med motsvarande sakkunniga i Danmark, Finland och Norge.

Över betänkandet har efter remiss yttranden avgivits av Svea hovrätt, riksåklagarämbetet, som bifogat yttranden från t. f. statsåklagaren i Stockholm, statsåklagaren i Göteborg och Föreningen Sveriges stadsfiskaler, medicinalstyrelsen, som bifogat yttranden från statens farmaceutiska laboratorium, Svenska farmakopékommittén och Specialitetsnämnden, statskontoret, statistiska centralbyrån, statens heraldiska nämnd, lantbruksstyrelsen, som bifogat yttranden från Sveriges utsädesförening och W. Weibull aktiebolag, statens centrala frökontrollanstalt, kommerskollegium, som bifogat yttranden från Stockholms handelskammare, Östergötlands och Södermanlands handelskammare, Skånes handelskammare, handelskammaren i Göteborg, handelskammaren i Gävle, Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare, Smålands och Blekinge handelskammare, Gotlands handelskammare, Västergötlands och Norra Hallands handelskammare, handelskammaren i Karlstad, Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare samt handelskammaren för Örebro och Västmanlands län, sjöfartsstyrelsen, patent- och registreringsverket, näringsfrihetsrådet, statens pris- och kartellnämnd, överståthållarämbetet, länsstyrelsen i Uppsala län, som bifogat yttrande från handelskammaren i Gävle, länsstyrelsen i Östergötlands län, som bifogat yttranden från Östergötlands och Södermanlands handelskammare

samt från Östergötlands köpmannaförbund, länsstyrelsen i Hallands län, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, länsstyrelsen i Västernorrlands län, som bifogat yttrande från Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare, Stockholms rådhusrätt och namnrättskommittén.

Yttranden över betänkandet har därjämte efter remiss avgivits av Jernkontoret, Sveriges standardiseringskommission, Sveriges advokatsamfund, Sveriges industriförbund, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges redareförening, Svenska bankföreningen, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Svenska försäljnings- och reklamförbundet, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges lantbruksförbund, Apotekarsocieteten, Läkemedelsindustriföreningen, Kooperativa förbundet, Svenska tidningsutgivareföreningen, som åberopat det av Svenska försäljnings- och reklamförbundet avgivna yttrandet, Svenska patentombudsföreningen, Svenska industriens patentingenjörers förening, Svenska föreningen för industriellt rättskydd, Svenska annonsörers förening och Representantföreningen för utländska farmaceutiska industrier. Yttranden har dessutom inkommit från Annonsbyråernas förening, Svensk industriförening och Wermländska inmätningföreningen.

Tillfälle att avge yttrande över betänkandet har vidare beretts Varudeklarationsnämnden, Svenska trafikföretagens råd, Svenska handelsagenters förening, Konsultativa reklambyråers förbund, Svenska bokförläggareföreningen och Föreningen svensk fackpress. Dessa organisationer har emellertid icke inkommit med yttrande.

I. Huvuddragen i lagstiftningen

Gällande rätt

I fråga om gällande rätt tillåter sig utskottet att hänvisa till de i propositionen å s. 21—24, 212—213 och 220—221 intagna redogörelserna.

Pariskonventionen

Sverige har sedan den 1 juli 1885 varit anslutet till *Pariskonventionen av år 1883 för skydd av den industriella äganderätten* och därmed medlem av den s. k. Parisunionen. Härigenom har Sverige åtagit sig vissa förpliktelser med avseende på bl. a. skyddet av varumärken, tillhörande näringsidkare, vilka icke driver sin verksamhet här i riket.

Pariskonventionen har reviderats vid återkommande revisionskonferenser; sådana har hållits i Bryssel 1900, i Washington 1911, i Haag 1925 och i London 1934. Sedan utredningen avgivit sitt betänkande har en ny revisionskonferens hållits i Lissabon hösten 1958.

För närvarande tillhör 48 länder Parisunionen. Endast några få europeiska stater står utanför, bland dem Island och Sovjetunionen.

Sedan den 1 juli 1953 är Sverige anslutet till Londontexten. Med anledning av denna anslutning har utfärdats *kungörelsen den 22 maj 1953 (nr 319) med bestämmelser i fråga om skydd för vissa främmande patent, mönster och varumärken*.

Det industriella rättsskyddet har enligt Pariskonventionen till föremål patent, nyttighetsmodeller, industriella mönster och modeller (mönster), fabriks- eller handelsmärken (varumärken), firma samt ursprungsbeteckningar ävensom undertryckande av illojal konkurrens (artikel 1). Konventionen bygger på två huvudprinciper. Den ena är att de, som är medborgare eller bosatta eller driver näring i något unionsland, i övriga unionsländer skall åtnjuta samma förmåner beträffande det industriella rättsskyddet som landets egna medborgare (artiklarna 2 och 3). Den andra är, att ett visst minimum av industriellt rättsskydd alltid skall tillkomma de enligt konventionen berättigade, även om de egna medborgarna icke åtnjuter motsvarande rättigheter; reglerna härom är givna i artiklarna 4—11. För innehållet i dessa regler hänvisas till betänkandet s. 39 ff.

Allmän motivering

Enkät till näringslivet. Utredningens betänkande bygger i viss utsträckning på en enkät rörande synpunkter och önskemål i fråga om den blivande lagstiftningen, som utredningen låtit företaga inom näringslivet och andra berörda kretsar. Sammanlagt har 38 organisationer och offentliga organ uttalat sig för utredningen; dessutom har ett betydande antal enskilda företag och även privatpersoner inkommit med uttalanden. De tillfrågade organisationerna och offentliga organen har sedermera remissvägen yttrat sig över utredningens förslag.

Varumärkets betydelse i det moderna samhället. I propositionen, till vilken utskottet i denna del får hänvisa, redogöres för *utredningens allmänna motivering samt yttrandena däröver* å s. 25—33. Här må endast anmärkas, att det yttrande, som i propositionen s. 33 tillskrivits Sveriges industriförbund, i själva verket härrör från Svensk industriförening.

Föredragande departementschefen, statsrådet Kling, anför inledningsvis följande.

»Den nu gällande lagen om skydd för varumärken har tillkommit år 1884. Under den tid av tre kvarts sekel som förflutit efter lagens tillkomst har en omvälvande utveckling ägt rum i fråga om produktionen och distributionen av varor. Tidigare hantverksmässiga framställningsmetoder har på de flesta områden ersatts av industriell massproduktion, vilken i förening med ökad internationell handel och nya distributionsformer lett till en utomordentligt

stegrad varuomsättning. Redan detta förhållande i och för sig har medfört att varumärkena och andra varukännetecken, som har till syfte att identifiera de olika fabrikanternas varor och särskilja dem från varandra, fått starkt ökad betydelse. Härtill kommer att en allt större del av produktionen kommit att avse s. k. märkesvaror, d. v. s. varor som tillverkas i enheter eller förpackningar avsedda för den slutliga avnämaren och beträffande vilka varumärkets betydelse som identifieringsmedel är särskilt framträdande. Överhuvudtaget gäller att varukännetecknen kommit att utgöra en av de nödvändiga förutsättningarna för det moderna näringslivets massproduktion och massdistribution av varor.

Med hänsyn till den utveckling som sålunda ägt rum är det naturligt, att varumärkeslagen numera framstår som föråldrad och icke längre på ett tillfredsställande sätt reglerar de ofta komplicerade spörsmål som uppkommer på detta för näringslivet viktiga område. Från näringslivets sida har sedan länge framförts önskemål om en ny och tidsenlig lagstiftning i ämnet. Det är även enligt min mening angeläget att en sådan kommer till stånd.

Av stor praktisk betydelse är vidare att på området åstadkomma rättslikhet inom de nordiska staterna. För detta ändamål har det utredningsarbete som under senare år ägt rum på området bedrivits i samverkan med motsvarande sakkunniga i Danmark, Finland och Norge. Samarbetet har resulterat i förslag till lagtexter, som i det väsentliga överensstämmer. Det må nämnas, att det danska förslaget med endast obetydliga ändringar upphöjts till lag under år 1959.

Förevarande lagstiftningsärende utgör ett led i den allmänna revision av det industriella rättsskyddet som tidigare planerats. Denna revision är avsedd att i övrigt komma att omfatta firma- och konkurrensrätten samt patent- och mönsterrätten. I viss mån griper hithörande rättsområden in i varandra, och ur vissa synpunkter skulle det medföra fördelar att behandla hela detta lagstiftningskomplex i ett sammanhang; vad särskilt angår varumärkesrätten kan skäl anföras för att nyregleringen härav i varje fall borde samordnas med revisionen av firma- och konkurrensrätten, med vilken den otvivelaktigt äger flera beröringspunkter. Praktiska hänsyn talar dock för att man, såsom tidigare avsetts, går fram på de partiella reformernas väg samt upptager de olika lagstiftningsfrågorna allt efter som det förberedande arbetet på dem slutföres. Jag vill därför, liksom utredningen, förorda, att spörsmålet om ny varumärkesrättslig lagstiftning nu upptages utan att man avvaktar reformeringen av firma- och konkurrensrätten; när denna genomföres får självfallet vidtagas de jämkningar i förevarande lagstiftning som då kan visa sig påkallade.

Det av utredningen framlagda förslaget innebär, att skyddet för varukännetecken förstärkes i olika avseenden. Såsom primär form för vinnande av rättsskydd uppställas alltså registrering, men som en viktig nyhet föreslås, att i själva varumärkeslagen upptages regler om skydd för kännetecken som ej registrerats men blivit inarbetade, varvid detta i princip likställs med

skydd på grund av registrering. Lagen skall vara tillämplig såväl på kännetecken för varor som på kännetecken för tjänster. Registrering skall kunna vinnas icke blott, såsom för närvarande, för figurer och ordmärken utan även för varuutstyrsel och, under visst villkor, även för bokstäver och siffror. Rättsverkan av registrering förstärkes genom en regel om att vissa former av ogiltighetstalan icke skall kunna föras sedan registreringen bestått i fem år. Rätt till varukännetecken skall omfatta allt slags användning därav i näringsverksamhet som kännetecken för varor, däri inbegripet jämväl muntlig användning. Som ett led i det föreslagna ökade skyddet förordas också bestämmelser, som åsyftar att försvåra att varumärkesrätt går förlorad genom s. k. degeneration, d. v. s. sådan omvandling av ett varukännetecken till en allmän benämning för hela varuslaget, som stundom kan ske vid mera omfattande användning. Även de i förslaget upptagna reglerna om överlåtelse och licensupplåtelse av varumärke innebär vissa fördelar för märkeshavaren.

Å andra sidan innehåller förslaget också vissa föreskrifter som syftar till att bereda allmänheten ökat skydd mot att varumärken användes på ett sätt som kan vålla förväxling eller som är ägnat att vilseleda. Bl. a. föreslås att vilseledande märke ej skall få registreras. Registrering av vilseledande märke skall kunna hävas av domstol, och härjämte skall domstol äga meddela förbud mot användning av kännetecken som vilseleder, och detta även i fall då det icke är registrerat.

I fråga om förfarandet vid registrering uppställer förslaget ett par praktiskt betydelsefulla nyheter. Sålunda skall ansökan i registreringsärende kungöras, så att konkurrerande märkeshavare och andra får tillfälle att yttra sig över ansökningsen; härigenom avses att öka rättssäkerheten på området. Vidare skall registrering ske i särskilda varuklasser, varvid avgiften sättes i relation till antalet klasser inom vilka sökanden önskar registreringskydd. Systemet antages komma att lätta den nu rådande trängseln i varumärkesregistret och även förenkla patentverkets prövning av varumärkesansökningarna. Man räknar också med att det kommer att medföra en icke obetydlig ökning av patentverkets inkomster från denna gren av dess verksamhet.

Nuvarande bestämmelser om varukännetecken som användes av medlemmarna i förening av näringsidkare, s. k. förenings- eller kollektivmärken, har utbrutits till en särskild kollektivmärkeslag. Nytt är här att skydd beredes även för märken, som användes som kännetecken för tjänster, samt för kontroll- och garantimärken, som användes av offentlig myndighet, stiftelse eller sammanslutning.

Vidare föreslås att lagen den 23 mars 1934 om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar ersättes av en ny lag i ämnet. Även denna har utsträckts till fall, då skyddad beteckning användes som kännetecken för tjänster.

Då den föreslagna nya varumärkeslagen även innehåller bestämmelser om

inarbetade kännetecken, föreslås att tillämpningsområdet för föreskrifterna härom i lagen mot illojal konkurrens i motsvarande mån inskränkes.

Vid remissbehandlingen har utredningens förslag genomgående fått ett gynnsamt mottagande, och framställda anmärkningar har i allmänhet endast avsett särskilda punkter däri. I mera principiellt hänseende föreligger invändningar endast från två instanser, näringsfrihetsrådet och kommerskollegium. Dessa anser, att det varumärkesrättsliga skyddet i förslaget utvidgats på ett sätt, som ej är väl förenligt med allmänna konkurrens- och konsumentsynpunkter, och avstyrker i flera fall de av utredningen föreslagna förstärkningarna i skyddet. I yttrandena framhålles, att ett väl inarbetat varumärke kan sägas åtnjuta ett kvasimonopol, som av innehavaren kan utnyttjas t. ex. genom att han sätter högre pris på varan än som betingas av kostnaderna eller gör den till föremål för bruttoprisbindning. Näringsfrihetsrådet erinrar om att detta förhållande varit en av de faktorer som särskilt beaktats i samband med den lagstiftning mot konkurrensbegränsning, som relativt nyligen genomförts i vårt land, samt framhåller såsom angeläget att denna sida av varumärkesanvändningen beaktas även vid utformandet av själva varumärkesrätten. Kommerskollegium framhåller helt allmänt, att fråga är om en avvägning mellan olika intressen och att därför skäl kan föreligga att ej göra skyddet för vidsträckt.

Jag vill även för egen del understryka, att man vid utformande av det varumärkesrättsliga skyddet måste beakta dess inverkan i fråga om konkurrensen mellan företagarna. Särskilt må framhållas, att varumärkena visat sig kunna få en konkurrensbegränsande effekt. Bl. a. vill jag erinra om de monopolliknande situationer som uppstått genom det s. k. märkesvarusystemet. Dylika förhållanden talar emot, att skyddet göres alltför omfattande. Över huvud har varumärkesrättens utformning stor betydelse för den inriktning konkurrensen mellan företagarna kommer att få och för de konkurrensformer som kommer att användas. Ur allmän synpunkt är det av största vikt, att konkurrensen leder till effektivitet inom näringslivet och en rimlig prisnivå. Omfattningen av skyddet och särskilt utvidgningen av gällande skydd bör noga prövas under beaktande härav; en avvägning måste göras mellan företagarnas intresse av ensamrätt till sina varukännetecken och samhällets intresse av konkurrensens lämpliga utformning.

En sådan avvägning ger enligt min mening vid handen att utredningens förslag i stort sett är godtagbart. Beaktas bör att i förslaget införts vissa nya regler till skydd för allmänheten, bl. a. bestämmelser mot vilseledande varumärken. Endast på ett par punkter, till vilka jag senare vill återkomma, synes de utvidgningar av skyddet som föreslås vara av den art att det möjligen kan sättas i fråga huruvida de ur nu anförda synpunkter är lämpliga. Jag anser sålunda förslaget innefatta en avvägning mellan de mera varumärkesrättsliga och de allmänt samhälleliga intressena som kan läggas till grund för en ny varumärkeslag.

Vid bedömning av denna fråga har jag även beaktat att i fall, då ett märkesvarumonopol läggs till grund för konkurrensbegränsande åtgärder, inskridande från samhällets sida är möjligt enligt 1953 års lagstiftning mot konkurrensbegränsning inom näringslivet; denna lagstiftning är genom ändring år 1956 utbyggd så att den är tillämplig på allt slags konkurrensbegränsning som har skadlig verkan. Skulle lagens bestämmelser om de former under vilka ingripande kan ske framdeles visa sig otillräckliga, kan de, såsom kooperativa förbundet framhållit, skärpas allt efter vad som kan komma att anses erforderligt. Jag vill även hänvisa till den betydelse samhällets konsumentupplysning i prisfrågor har för att motverka de avvikelser från den effektiva konkurrensen, som har sin grund i bristande priskännedom och prismedvetande hos konsumenterna.

I detta sammanhang vill jag framhålla, att ingripande enligt 1953 års lag mot konkurrensbegränsning som grundas på märkesvarumonopol enligt min mening bör kunna ske i något större utsträckning än man hittills, med hänsyn till vissa uttalanden i förarbetena till 1956 års ändringar i lagen, ansett möjligt. Dessa uttalanden innebar, att i fråga om sådana rättigheter som rätt till varumärke, patent eller liknande, nämnda lag icke vore avsedd att medföra någon inskränkning i den ensamrätt som givits vederbörande av rättsordningen; endast om en innehavare av en rättighet av nu angivet slag ginge utöver den ram, som rättsordningen uppdragit för rättigheten, och utnyttjade sin ensamrätt till att framtvunga eller understödja annan konkurrensbegränsning vore ett ingripande enligt lagen möjligt. Enligt min mening bör det emellertid ej vara uteslutet att ingripa mot skadlig verkan av märkesvarumonopol, även då vidtagna åtgärder äger stöd i själva varumärkesrätten. En konkurrensbegränsande åtgärd, som i det konkreta fallet befinnes ha skadlig verkan, bör således kunna föranleda förhandling, även om åtgärden faller inom ramen för varumärkesskyddet.

I gällande rätt är skyddet för varukännetecken uppdelat på två regelkomplex, nämligen dels bestämmelserna i varumärkeslagen, vilka i första hand gäller till skydd för registrerade varumärken, och dels de mera allmänna bestämmelserna mot illojal användning av kännetecken i lagen mot illojal konkurrens, vilka bestämmelser i huvudsak är av betydelse där registrering ej skett. Då varumärkesrätten nu i sin helhet upptages till revision är det en grundläggande fråga, huruvida denna uppdelning bör bibehållas eller om man bör sammanföra samtliga hithörande föreskrifter till en enhet. Väljes den senare vägen, kan reglerna antingen upptagas i särskild lagstiftning eller också, med hänsyn till varumärkesrättens sammanhang med lagstiftningen mot illojal konkurrens, inom ramen för denna.

Utredningen har i sitt förslag funnit det mest praktiskt, att man väljer metoden att sammanföra reglerna om skydd för registrerade och oregistrerade varukännetecken, och har härvid ansett det lämpligast, att detta sker i en fristående lag. Mot denna allmänna disposition av lagstiftningen har icke gjorts invändningar vid remissbehandlingen. För egen del finner jag

också en sådan disposition ändamålsenlig, både med hänsyn till praktiskens krav och av lagtekniska skäl.

Även om utredningens förslag i huvudsak torde böra följas, har vid den granskning av förslaget, som med beaktande av de avgivna remissyttrandena verkställts inom departementet, framgått att en del jämkningar är påkallade. En närmare redogörelse för dessa torde få lämnas i den följande redogörelsen för de särskilda lagförslagen.

Vid utformandet av departementsförslaget har hänsyn tagits till vissa ändringar, som genomförts i den för varumärkesrättens internationella reglering grundläggande s. k. Pariskonventionen vid en konferens i Lissabon hösten 1958. Förslaget möjliggör därför anslutning från svensk sida till Lissabontexten, såvitt angår skyddet för varumärken.»

II. De särskilda lagförslagen

Den följande framställningen begränsas till en redogörelse för de stadganden i lagförslagen, som föranlett motioner eller som eljest tilldragit sig utskottets särskilda uppmärksamhet. Härvid återges eller refereras utredningens och föredragande statsrådets uttalanden samt motionerna. I övrigt hänvisas till propositionen och motionerna.

Förslaget till varumärkeslag

4 §.

I paragrafen behandlas varumärkesrättens innehåll. Rätten innebär enligt paragrafens första punkt, att annan än innehavaren icke må i näringsverksamhet använda förväxlingsbart kännetecken. I andra punkten har stadgats, att det sagda skall gälla oavsett om varan tillhandahålles eller är avsedd att tillhandahållas här i riket eller utomlands eller om den införes till riket.

Utredningen anför, att gränsdragningen i stort sett ansluter sig till vad som får anses vara gällande rätt. Utredningen yttrar, att bestämmelsen avser näringsverksamhet i Sverige, vare sig framställda varor skall tillhandahållas här eller exporteras. Såsom exempel på fall där varan, utan att näringsverksamhet bedrivs i Sverige, tillhandahålles i landet nämner utredningen att detta sker enligt postorder. Vad angår varumärkesanvändning i samband med import framhåller utredningen, att intrång föreligger endast om importören använder kännetecknet i fråga som kännetecken för »sina» varor. Regelns utsträckande till importfallet kan alltså sägas innebära en omkastning av bevisbördan: Importören kan angripas på blotta misstanken,

att han förbereder en otillåten märkesanvändning men kan fria sig genom att visa att varan ej importerats som »hans» vara.

Utredningen framhåller, att den som här i riket är innehavare av ett skyddat kännetecken, enligt förslaget har möjlighet att ingripa mot annan, som utan hans medgivande tillhandahåller varor under ett förväxlingsbart kännetecken, även om detta utomlands blivit lovligen anbragt. Härav följer att en generalagent för utländsk fabrikant, som härstädes med huvudmannens medgivande åtnjuter skydd för dennes varumärke, kan förhindra andra att importera de av fabrikanten märkta varorna och alltså stärka sin ställning som ensamförsäljare. Enligt utredningens mening torde detta dock icke innebära en sådan olägenhet att härav påkallas någon särskild undantagsbestämmelse.

Departementschefen har, efter återgivande av utredningens uttalande i denna del, anfört:

»I stadgandets andra punkt har utredningen upptagit ett stadgande, som närmare klargör ensamrättens utsträckning i territoriellt avseende. Enligt detta skall vad i första punkten sägs äga tillämpning vare sig verksamheten bedrivs här i riket eller varan tillhandahålles eller avses att tillhandahållas här eller ock hit införes. Stadgandet har lämnats utan erinran vid remissbehandlingen och torde, med viss redaktionell jämkning, böra godtagas. Angående stadgandets tillämpning må anmärkas, att utredningen i sina motiv givit uttryck åt uppfattningen att bestämmelsen om import skulle vara tillämplig endast om importören avser att sälja eller eljest tillhandahålla varorna. Såsom i ett remissyttrande påpekats framgår emellertid ej en sådan begränsning av lagtexten och synes ej heller böra gälla; varje import i näringsverksamhet, alltså även i syfte exempelvis att använda varorna i egen fabrikation e. d., bör hänföras under stadgandet.

Svea hovrätt och näringsfrihetsrådet har i sina yttranden diskuterat om det erfordras särskilda bestämmelser rörande import av utomlands framställda och där märkta varor. Svea hovrätt anser förslaget innebära, att den som här i riket innehar rätten till ett utländskt varumärke — vare sig det är den utländska fabrikanten själv eller dennes generalagent här eller annan — skulle ha möjlighet att hindra andra att importera eller saluhålla varorna under det ursprungliga varumärket, och finner det otillfredsställande, att varumärkesrätten sålunda skulle kunna användas i konkurrensbegränsande syfte. Näringsfrihetsrådet uttalar sig på samma sätt såvitt angår generalagent. Enligt min mening kan emellertid de föreslagna lagreglerna i allmänhet icke anses äga denna innebörd. Om fabrikanten själv innehar registreringen, följer av allmänna varumärkesrättsliga grundsatser att han icke kan förhindra att av honom försålda och märkta varor vid vidareförsäljning tillhandahålles under det ursprungliga varumärket; detta torde gälla också där vidareförsäljningen sker i annat land. Motsvarande bör enligt min mening gälla även om fabrikanten själv icke registrerat märket i Sverige men den som gjort det kan sägas inneha registreringen på fabrikantens väg-

nar. I regel torde detta vara händelsen beträffande generalagent. Enligt min mening bör man med en rimlig tolkning av förevarande lagbestämmelser kunna uppnå tillfredsställande resultat, och jag finner ej anledning att uppställa särskilda undantagsregler i nu berört avseende.»

13 §.

Denna paragraf anger de grundläggande förutsättningarna för att varumärke skall kunna registreras. Som ett allmänt krav uppställas att varumärke skall äga särskiljningsförmåga, distinktivitet. Varumärke som anger varans art, beskaffenhet, mängd, ursprungsort o. s. v., s. k. deskriptiva märken, anses icke i och för sig äga särskiljningsförmåga. Enligt en uttrycklig bestämmelse skall dock vid bedömandet härav hänsyn tagas till alla faktiska omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk. Härigenom blir det möjligt att beakta den speciella betydelse som användningen kan ge åt eljest deskriptiva märken, och i sådant fall blir registrering möjlig trots föreliggande deskriptivitet.

Utredningen hade i sitt förslag till lagtext upptagit motsvarighet till de två första styckena av paragrafen enligt propositionen i ett stycke med följande lydelse:

»Varumärke, som registreras, skall vara ägnat att särskilja innehavarens varor från andras. Märke, som uteslutande eller med endast mindre ändring eller tillägg anger varans art, beskaffenhet, mängd, användning, pris eller ursprungsort eller tiden för dess framställande, skall icke i och för sig anses äga särskiljningsförmåga. Dock skall vid bedömande av, om märke äger dylik förmåga, hänsyn tagas till alla faktiska omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk.»

Utredningen anför redan i sin allmänna motivering, att användningens distinktivitetsskapande betydelse gäller icke blott ordmärken utan även figurer och kombinerade märken. Utredningen framhåller vidare i sin specialmotivering, att uppräknningen i andra punkten närmast är en exemplifikation av vad som avses i den inledande meningen samt att formuleringen i första hand tager sikte på ordmärken men med avsikt är så avfattad, att den kan åsyfta även andra slag av märken. I fråga om bedömningen av distinktivitetsfrågor förordar utredningen en något mildare praxis än den nuvarande.

Departementschefen har efter redogörelse för utredningens förslag anført bl. a. följande.

»De av utredningen sålunda föreslagna bestämmelserna och utredningens i anslutning härtill framställda önskemål om en uppmjukning av praxis vid bedömande av särskiljningsfrågor har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran av remissinstanserna. Kommerskollegium och näringsfrihetsrådet har emellertid uttalat sig mot att berörda praxis lindras. Näringsfrihetsrådet har framhållit som ett självklart krav ur konkurrensynpunkt

att allmänna benämningar på varor icke skall kunna monopoliseras genom registrering. I anslutning härtill har rådet avstyrkt det nya stadgandet i tredje punkten om registrerbarhet av märken som genom användning förvärvat särskiljningsförmåga. För egen del vill jag framhålla angelägenheten av att man här beaktar praxis i andra jämförbara länder. I den mån detta medför att svensk praxis något måste uppmjukas, bör detta ske. Vad angår den nyss berörda bestämmelsen i tredje punkten bör emellertid understrykas, att bestämmelsen icke innefattar något undantag från huvudregeln i första punkten om att ett varumärke för att kunna registreras måste äga särskiljningsförmåga; den öppnar endast en möjlighet, att vid bedömande av om ettärke äger dylik förmåga, i större utsträckning än för närvarande är fallet taga hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter och särskilt om märket i praktiken faktiskt visat sig kunna fungera som varukännetecken. För att klargöra detta torde den av utredningen föreslagna texten böra något jämkas.

I redaktionellt avseende bör, såsom patentverket anført, ordet »ursprungs-ort» ersättas med uttrycket »geografiska ursprung», då här avses icke blott ort i egentlig mening utan även land, distrikt, flod, berg och vissa adjektiv, såsom svensk.»

Motion. I motion I: 707 har yrkats, att i tillämpningsföreskrifterna för varumärkeslagen angives, att skeppningsmärken må registreras med ledning av 13 § andra stycket varumärkeslagen. Motionären anför:

Den nya varumärkeslagen innebär en anpassning till nutida förhållanden och behov. Möjligheten till registrering och skydd bör därigenom bli större. Om tveksamhet råder beträffande huruvida ettärke äger särskiljningsförmåga, skall sålunda registrering likväl kunna erhållas om det med hänsyn till alla föreliggande omständigheter och särskilt den tid och omfattning märket varit i bruk finnes klart ådagalagt, att märket äger särskiljningsförmåga eller om märket genom inarbetning visats äga särskiljningsförmåga.

Dessa sistnämnda möjligheter till registrering torde ofta komma att åberopas vid registrering av varumärken på trävirke, s. k. skeppningsmärken. För att kunna stämpas på virket måste dessa vara relativt okomplicerade i utförandet, varigenom möjligheten att ge dem starkt särskiljande drag hämmas. Vanligast består de av ett kvalitetsärke, s. k. krona eller liknande kännetecken, jämte bokstavskombination. Uppfattningen att de utgör individualiserande kännetecken är dock allmänt omfattad och känd. Då de därtill har hävd och då många av dem varit i bruk mycket lång tid, hör de till den typ av varumärken för vilka möjlighet till registrering i ökad omfattning bör beredas genom den nya lagstiftningen. Erfarenheten av den nuvarande lagstiftningen liksom utformningen av förevarande lagstiftningsförslag ger dock vid handen att svårighet många gånger kan uppstå att erhålla registrering på grundval av särskiljningsbegreppet såsom detta återspeglar sig i lagförslagets 13 §, första stycket. Detta sammanhänger givetvis med den praktiska svårigheten att förse skeppningsmärkena med starkt särskiljande drag. I de följande två styckena av 13 § lämnas emellertid ytterligare möjlighet till registrering liksom det i fjärde stycket anges fall då registrering icke kan medges. Det är emellertid en svårbedömbartolknings-

fråga att avgöra vilket av tre sistnämnda stycken som skall utgöra utgångspunkten vid bedömning av registrering av skeppningsmärken.

Utgår man från att skeppningsmärken av nämnda typ, oaktat att kvalitetsangivande men endast i viss mån särskiljande kännetecken ingår, är att betrakta som bokstavsmärken, kan registreringsfrågan komma att avgöras med utgångspunkt från 13 § tredje stycket, enligt vilket registrering kan ske om särskiljningsförmågan styrkts genom inarbetning, eller i förekommande fall med utgångspunkt från fjärde stycket, enligt vilket registrering ej kan medges. Utgår man från att det kvalitetsangivande kännetecknet medför att skeppningsmärket inte är att betrakta som bokstavsmärke, kan registreringsfrågan i tveksamma fall avgöras med utgångspunkt från 13 § andra stycket, i vilket anges ett varumärke, som uteslutande eller med endast mindre ändring eller tillägg anger bl. a. varans beskaffenhet, skall anses uppfylla särskiljningskravet endast om med hänsyn till alla föreliggande omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk finnes klart ådagalagt, att märket äger särskiljningsförmåga.

Med hänsyn till lagförslagens syfte och anda synes det riktigt att sistnämnda betraktelsesätt anläggas vid avgörandet av registreringsfrågan. Den praktiska användningen av skeppningsmärkena och svårigheten att göra dem starkt särskiljande är omständigheter, som särskilt bör beaktas. Skeppningsmärkenas hävd och ofta långvariga bruk synes vidare stå i god överensstämmelse med vad som i nämnda avsnitt av 13 § sägs om tid och omfattning av märkets bruk och har därjämte medfört att man i den berörda kundkretsen lärt uppfatta även allmänt sett mindre särskiljande drag som i här avsedda fall klart särskiljande.

En sådan tillämpning av den nya lagen synes emellertid icke given om inte frågan beaktas vid utformandet av tillämpningsföreskrifterna.

25 §.

Paragrafen innehåller regler om registrerings hävande. I första stycket behandlas det fallet, att registreringen beviljats i strid mot varumärkeslagen. I andra stycket anges vissa fall, då registrering må hävas på grund av omständighet, som inträffat efter det registrering beviljats.

Utredningen har vid övervägande av vilka hävningsgrunder som borde upptagas diskuterat huruvida registrering bör kunna hävas även av den anledningen, att märket ej längre är i bruk. Bestämmelser i denna riktning, som kan utformas på olika sätt, innebär s. k. användningstvång. Utredningen framhåller, att en dylik ordning skulle, vid sidan av den i 16 § föreslagna klassregistreringen, kunna införas som ett medel att motverka den besvärande trängsel som råder i varumärkesregistret. Den skulle sålunda medföra att registret så småningom rensades från åtskilliga märken, som ej är i bruk, samt sannolikt även att benägenheten att låta registrera märken, vilka ej vore avsedda att komma till användning, skulle avtaga. I utredningens enkät har åtskilliga av de tillfrågade förordat någon form av användningstvång. För egen del anser sig utredningen dock för närvarande icke vilja föreslå regler härom. Även utredningen anser det visserligen vara en principiellt riktig grundsats, att registrering för varumärke är befogad endast i den omfattning märket faktiskt begagnas. De invändningar som framställts mot ett användningstvång är ej heller i och för sig särskilt tungt vägande.

Utredningen finner det emellertid riktigast, att man först avvaktar det praktiska resultatet av klassregistreringen och tillgriper användningstvång först om det framdeles skulle visa sig, att klassregistreringen icke medför den åsyftade lättnaden i varumärkesregistret.

Om denna lösning har enighet uppnåtts mellan de danska, norska och svenska sakkunniga, medan däremot det finska förslaget upptager en bestämmelse, som kan sägas utgöra ett mycket modifierat användningstvång. Enligt detta förslag må varumärkesrätten av domstol förklaras förverkad, »om varken märkets innehavare eller den till vilken rätten att använda märket upplåtits i näringsverksamhet säljer, tillhandahåller eller inför varor, för vilka märket avsetts, och behov av rättsskydd ej längre kan anses förefinnas».

Utredningen anför slutligen, att med dess ståndpunkt det alltjämt blir tillåtet att söka s. k. defensivregistrering, d. v. s. registrering av märken, som liknar det använda, enbart i syfte att hindra andra att bruka dessa. Enligt utredningens mening bör dock behovet av sådan registrering i stort sett bortfalla om man, såsom utredningen förordar, utmäter det varumärkesrättsliga förväxlingsskyddet efter liberalare normer än hittills.

Departementschefen har yttrat följande.

»En viktig fråga, som utredningen och remissinstanserna ägnat stor uppmärksamhet åt, är huruvida registrerings fortsatta giltighet bör göras beroende av att märket är i bruk, s. k. användningstvång. Utredningen har framhållit att bestämmelser i denna riktning, vid sidan av de i 16 § föreslagna reglerna om klassregistrering, skulle vara ägnade att motverka den besvärande trängsel som råder i varumärkesregistret. Enligt utredningens mening är det också en principiellt riktig grundsats, att registrering endast är befogad i den omfattning märket faktiskt begagnas. Utredningen har emellertid ansett, att man bör avvakta resultatet av klassregistreringen i berörda hänseende och tillgripa användningstvång först om det visar sig att denna ej har åsyftad verkan. Vid remissbehandlingen har meningarna varit delade. Åtskilliga remissinstanser företrädande industriintressen men också t. ex. kooperativa förbundet har anslutit sig till utredningens ståndpunkt. Några remissorgan, bland dem patentverket, har emellertid ställt sig starkt tveksamma härtill och flera andra, t. ex. Svea hovrätt, kommerskollegium och näringsfrihetsrådet samt ett par organisationer företrädande småindustrien, har förordat användningstvång.

För egen del vill jag beträffande detta spörsmål framhålla, att redan den starkt splittrade remissopinionen visar att frågan är svårbedömbär och att bindande skäl för den ena eller den andra ståndpunkten knappast kan anföras. Det är å ena sidan en naturlig uppfattning, att man vill låta en viss frihet bestå på området och därför anser att regler om användningstvång, som inom vissa industrigrenar kan verka hindrande, bör tillgripas först om den föreslagna klassregistreringen visar sig icke ge önskat resultat. Å andra sidan är det i hög grad tveksamt, om man med klassregistreringen verkligt kan komma tillrätta med sådana missförhållanden, som att personer i rent affärssyfte registrerar märken utan att använda dem, och sedan mot

dryg ersättning lämnar medgivande till registrering av liknande märken. Ej heller torde klassregistreringen äga tillräckligt återhållande effekt mot alltför omfattande registrering av defensivmärken eller massregistreringar i rent utestängningssyfte. Det må också framhållas, att regler om användningstvång icke behöver göras rigorösa utan kan erhålla en mildare form, som i viss utsträckning tillgodoser sådana legitima intressen som förut antytts, t. ex. vissa industriers behov av att kunna registrera märken för framtida tillverkning. Med hänsyn till vad jag nu anfört vill jag för min del i princip förorda att en modifierad form av användningstvång införes. En lämplig lösning synes härvid vara att underlåtenhet att använda märket får utgöra hävningsanledning.

Enligt min mening bör alltså registrering kunna hävas även i fall, då varumärke icke använts under viss tid. Tiden synes kunna bestämmas till fem år. Registreringen bör endast kunna hävas om märket under femårsperioden överhuvudtaget icke varit i bruk. Om märket sålunda är registrerat för flera varuslag, bör registreringen i hela sin vidd kunna upprätthållas även av användning endast inom ett av varuslagen. En regel av nu anfört innehåll har i departementsförslaget fogats till andra stycket i förevarande paragraf. I fråga om svenska märken, som uteslutande användes utomlands, torde användningskravet få anses uppfyllt genom märkets brukande på exportmarknaden.»

Motion. I motion II: 868 yrkas, att bestämmelsen om användningstvång modifieras så, att registreringsinnehavaren må till fredande av sitt märke föra bevisning om giltig underlåtenhet att använda detsamma. I motiveringen framhålles, att det genom en sådan modifiering torde bli klart, att den svenska lagen på denna punkt icke står i strid med artikel 5 avdelning C 1. i Pariskonventionen. Motionären anför vidare bl. a.:

Det bör i detta sammanhang understrykas att departementschefen förklarat sig icke ha någonting emot att tillgodose sådana legitima intressen, som vissa industrier har av att kunna registrera märken för framtida tillverkning, men det framgår icke av hans yttrande hur han har tänkt sig att denna möjlighet skall utformas. Som bekant är det härvid främst fråga om läkemedelsindustrier, vilka i stor utsträckning registrerar s. k. förrådsmärken, som är avsedda att komma till användning för i framtiden tillverkade preparat. Det arbete som erfordras för att i betryggande utsträckning utprova ett nytt läkemedelspreparat kan i många fall taga långt mera än fem år. En tänkbar situation, vilken i realiteten synes ha uppstått vid ett tillfälle, är att en läkemedelsindustri, som släppt ut ett nytt preparat under ett nytt namn i marknaden, plötsligt finner att preparatet har icke önskvärda biverkningar, vilket gör det nödvändigt att draga in det för att underkasta detsamma ytterligare prov och försök. Dessa kan ta längre tid i anspråk än fem år, och under tiden får varumärket ligga oanvänt. Det förefaller då obilligt att den allvarliga påföljden med märkesrättens förverkande skall kunna inträda. I detta sammanhang får man även komma ihåg att konkurrensen mellan olika läkemedelsindustrier är synnerligen hård och att man mycket väl kan vänta sig i en dylik situation att en konkurrent för talan om registreringens hävande därest innehavaren icke har möjlighet att låta detta märke ingå bland sina förrådsmärken under den tid då preparatet underkastats förnyade prov.

Förslaget till lag om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar

1 §.

Enligt första stycket av paragrafen må i näringsverksamhet ej utan vederbörligt tillstånd i varumärke eller annat kännetecken för varor eller tjänster användas statsvapen, statsflagga eller annat statselement, statlig kontroll- eller garantibeteckning, annan beteckning, vilken såsom hänsyftande på svenska staten giver kännetecknet en officiell karaktär, eller svenskt kommunalt vapen, som är vederbörligen fastställt eller av ålder brukat.

Vad angår kommunalt vapen har *utredningen* icke föreslagit någon begränsning av skyddet att avse enbart vapen, som är vederbörligen fastställt eller av ålder brukat. Enligt utredningen avses med svenskt kommunalt vapen städers, köpingars och landskommuners vapen samt landskaps-, läns- och häradsvapen. I likhet med gällande lag är det enligt utredningens förslag icke någon ovillkorlig förutsättning för skydd att vapnet blivit fastställt av Kungl. Maj:t, utan även sådana kommunala vapen, som använts av ålder och otvetydigt vunnit hävd, omfattas av den nya lagen.

Under remissbehandlingen framförde statens heraldiska nämnd förslag om att lagtexten i vad den avser kommunalt vapen skulle utformas så, att därav framginge, att skyddet, såsom åsyftat vore, endast skulle avse fastställda vapen eller sådana vapen, som använts av ålder och före gällande lags ikraftträdande otvetydigt vunnit hävd men däremot icke sådana på senare tid av köpingar eller landskommuner antagna vapen, för vilka fastställelse antingen icke sökts eller ock vägrats.

Departementschefen förklarade med anledning av yrkandet från statens heraldiska nämnd, att i lagtexten borde uttryckligen angivas, att skyddet för kommunalt vapen, såsom avsett vore, endast skulle gälla sådant vapen, som är vederbörligen fastställt eller av ålder brukat.

Motioner. I de likalydande motionerna I: 706 och II: 867 samt i motionen II: 866 hemställes, att det i gällande lag givna skyddet för kommunala vapen ej inskränkes. I de båda likalydande motionerna anföres bl. a. följande:

Ett godtagande av propositionen i denna del skulle innebära, att ett betydande antal fullt korrekta köpings- och kommunvapen, som antagits under senare år utan följande statlig fastställelse, plötsligt skulle förlora det rättskydd, som de hitintills haft, vilket gärna ej kan vara följdriktigt, då lagförslaget i övrigt innebär en väsentlig utvidgning av skyddet. Det kan framhållas, att Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund enligt vad som framgår av propositionen ej beretts möjlighet att avgiva yttrande i denna ej oväsentliga kommunala angelägenhet.

Lagrådet

Lagrådets utlåtande har inhämtats beträffande de olika lagförslagen. Såsom framgår av s. 245—265 i propositionen har lagrådet i huvudsak godtagit den föreslagna lagstiftningen. På vissa punkter i de remitterade förslagen har lagrådet dock framställt erinringar. I propositionen har vad lagrådet anfört blivit beaktat.

I anslutning till 42 § varumärkeslagen, som innehåller vissa regler om befrielse från intrångspåföljd i fall då registrering häves, har tre av lagrådets ledamöter hemställt, att i första stycket såsom en andra punkt införes ett stadgande av innehåll, att där eljest i mål angående påföljd för intrång i rätt till registrerat varumärke finnes, att registreringen bör anses ogiltig, påföljd ej heller skall ådömas. Den fjärde ledamoten har förklarat, att paragrafen enligt hans mening bör bibehållas i den lydelse, som angivits i det remitterade förslaget. — I propositionen har på denna punkt upptagits lagtexten enligt det till lagrådet remitterade förslaget.

Utskottet

Huvuddelen av vår lagstiftning på immaterialrättens område är för närvarande föremål för en genomgripande revision. Utskottet har redan vid innevarande års riksdag haft att behandla det stora komplexet rörande den upphovsrättsliga lagstiftningen. Vidare är nya lagförslag att förvänta inom namnrätten och firmarätten, konkurrensrätten samt patenträtten och mönsterrätten. Slutligen har i nu förevarande proposition föreslagits en revision av varumärkesrätten.

En sådan framstår av olika skäl såsom angelägen. Den nuvarande varumärkesrättsliga lagstiftningen är icke längre i nivå med den utveckling, som i tekniskt och ekonomiskt hänseende har ägt rum inom näringslivet under de senaste decennierna. Vidare ter det sig synnerligen önskvärt, att nordisk enhetlighet kan åstadkommas även inom varumärkesrätten. För att detta mål skall nås, har det grundläggande utredningsarbetet bedrivits i nordisk samverkan, vilket resulterat i förslag till lagtexter, som i det väsentliga överensstämmer med varandra. Därjämte synes det angeläget att anpassa den svenska rätten till den utveckling, som ägt rum inom den internationella varumärkesrätten. Här må erinras om att Sverige sedan den 1 juli 1885 är anslutet till Pariskonventionen av år 1883 för skydd av den industriella äganderätten och därmed medlem av den s. k. Parisunionen. Pariskonventionen har reviderats vid skilda tillfällen, senast i London 1934 och i Lissabon 1958. Sedan den 1 juli 1953 har Sverige anslutit sig till Londontexten.

Genom ifrågavarande proposition har framlagts förslag till ny lagstiftning, vilken är avsedd att tillgodose de olika krav, som nu antytts. Särskilt

märkes, att departementsförslaget utformats med hänsyn till de ändringar, som genomförts i Pariskonventionen vid Lissabonkonferensen 1958. Förslaget skulle sålunda möjliggöra anslutning från svensk sida till Lissabontexten, såvitt angår skyddet för varumärken.

Såsom i propositionen framhålles, grundas den nya lagstiftningen på en avvägning mellan näringsidkarnas behov av ensamrätt till sina varukännetecken och samhällets intresse av att konkurrens sker i lämpliga former. Å ena sidan har skyddet för varukännetecken förstärkts i olika avseenden. Härvidlag kan nämnas, att även kännetecken för tjänster skall skyddas. Å andra sidan syftar lagförslaget till att bereda allmänheten ökat skydd mot att varumärken användes på ett sätt, som kan vålla förväxling eller som är ägnat att vilseleda. Enligt utskottets uppfattning är den i propositionen gjorda avvägningen i allt väsentligt tillfredsställande. Endast i några avseenden anser sig utskottet böra förorda en ändring i lagförslagen.

Under remissförfarandet har ifrågasatts, om det erfordras särskilda bestämmelser rörande import av utomlands framställda och där märkta varor. Det har därvid anförts, att förslaget skulle innebära, att den som här i riket innehar rätten till ett utländskt varumärke — vare sig det är den utländske fabrikanten själv eller dennes generalagent eller annan — skulle ha möjlighet att hindra andra att importera eller saluhålla varorna under det ursprungliga varumärket. Mot denna tolkning har emellertid departementschefen invänt, att de föreslagna lagreglerna i allmänhet icke kan anses äga denna innebörd. Departementschefen har därvid framhållit, att det — om fabrikanten själv innehar registreringen — av allmänna varumärkesrättsliga grundsatser följer, att han icke kan förhindra att av honom försålda och märkta varor vid vidareförsäljning tillhandahålles under det ursprungliga varumärket, något som torde gälla även där vidareförsäljningen sker i annat land. Enligt departementschefen bör motsvarande gälla, även om fabrikan- ten icke själv registrerat märket i Sverige men den som så gjort kan sägas inneha registreringen på fabrikantens vägnar, vilket i regel torde vara fallet beträffande generalagent. Enligt departementschefens mening bör man med en rimlig tolkning av bestämmelserna i 4 § varumärkeslagen kunna uppnå tillfredsställande resultat, varför anledning ej föreligger att uppställa särskilda undantagsregler i berört avseende. Utskottet vill för sin del instämma i detta uttalande av departementschefen. Vanligen torde rättsförhållandet mellan fabrikant och svensk registreringshavare vara reglerat i avtal, vilket då får betydelse för avgörandet i vad mån den senare kan sägas inneha märket på fabrikantens vägnar. Även i de fall då en person låtit registrera ett utländskt varumärke, utan att avtal därom träffats med fabrikanten, bör en rimlig tolkning av nyssnämnda lagrum medge tillfredsställande resultat. Enligt 14 § punkt 7) och 25 § varumärkeslagen kan fabrikanten i ett dylikt fall under vissa förutsättningar föra talan om registreringens hävande. Underlåter fabrikanten att ingripa mot registreringen, kan detta enligt utskottets mening ofta anses tyda på att den svenske registreringshavaren innehar en sådan ställning som nyss sagts.

Som en grundläggande förutsättning för att varumärke skall kunna registreras anges i 13 § första stycket varumärkeslagen, att märket skall vara ägnat att särskilja innehavarens varor från andras. Varumärke, som anger varans art, beskaffenhet, mängd o. s. v., s. k. deskriptiva märken, anses enligt andra stycket icke i och för sig äga särskiljningsförmåga. Enligt uttrycklig bestämmelse skall dock vid bedömandet härav hänsyn tagas till alla föreliggande omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk. Denna bestämmelse ger alltså möjlighet att i fråga om deskriptiva märken beakta den speciella betydelse, som användningen kan ge. Utredningen har emellertid framhållit att möjlighet bör föreligga att beakta alla faktiska omständigheter även vid andra märken än de deskriptiva. Utskottet har vid sin granskning funnit sig böra förorda, att lagtexten utformas i överensstämmelse med utredningens mening. Härigenom vinnes, att vår varumärkeslag i detta avseende kommer att bättre överensstämma med lagstiftningen i de övriga nordiska länderna. Vidare underlättas, att praxis vid bedömningen av distinktivitetsfrågor kan mildras, något som förordats av både departementschefen och utredningen.

Om 13 § varumärkeslagen utformas i enlighet med vad sålunda angivits torde syftet med motionen I: 707 vara uppnått. I motionen diskuteras, vilka möjligheter som föreligger att registrera varumärken på trävirke, s. k. skeppningsmärken. För att kunna stämpas på virket måste dessa vara relativt okomplicerade i utförandet, och därigenom hämmas möjligheten att ge märkena starkt särskiljande drag. Vanligen består de av ett kvalitetsmärke, s. k. krona eller liknande kännetecken, jämte bokstavskombination. Enligt motionären är dock uppfattningen, att märkena utgör individualiserande kännetecken, allmänt omfattad och känd. I syfte att underlätta registrering av dylika märken hemställes i motionen, att i tillämpningsföreskrifterna till varumärkeslagen måtte intagas bestämmelse om att frågor rörande registrering av skeppningsmärken i förekommande fall må avgöras med ledning av 13 § andra stycket varumärkeslagen i dess lydelse enligt propositionen. Enligt vad utskottet inhämtat följes redan nu en mildare praxis vid bedömning av skeppningsmärken än vid bedömning av andra märken. Mot tillämpad praxis läser några klagomål icke ha framställts. Då härtill kommer, att reglerna i 13 § varumärkeslagen ger vidgade möjligheter att beakta även de särskilda förhållanden, som föreligger beträffande skeppningsmärken, anser utskottet, att skäl ej föreligger att utfärda särskilda bestämmelser beträffande dessa märken.

25 § varumärkeslagen innehåller regler om registrerings hävande. Enligt propositionen må registrering av ettärke hävas, därest märket icke varit i bruk under de fem senaste åren. I motionen II: 868 har framförts viss kritik mot stadgandet i denna del. Med exemplifiering från förhållanden inom läkemedelsindustrin har angivits, att det i vissa situationer kan te sig obilligt, att märkesrätt kan förverkas, om ej märket använts under den stadgade femårsperioden. Vidare har ifrågasatts, om det icke med hänsyn till artikel 5 avd. C punkt 1 i Pariskonventionen vore oundgängligt att i varumär-

keslagen medgiva rätt för registreringsinnehavare att till fredande av sitt märke föra bevisning om giltig underlåtenhet att använda detsamma. Utskottet har vid sitt ställningstagande anslutit sig till motionärens uppfattning. Utskottet föreslår därför bifall till motionsyrkandet, att rätt skall medges för varumärkesinnehavare att föra bevisning om giltig underlåtenhet att använda märket.

I anledning av propositionen har vidare väckts tre motioner, I: 706 och II: 867 (likalydande) samt II: 866, alla avseende 1 § första stycket i den föreslagna lagen om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar. Enligt gällande lag av år 1934 är det icke någon ovillkorlig förutsättning för skydd av svenskt kommunalt vapen, att detta blivit fastställt av Kungl. Maj:t, utan även sådana kommunala vapen, som använts av ålder och otvetydigt vunnit hävd, är skyddade. Enligt propositionen skall emellertid enligt den nya lagen skydd tillkomma endast sådant svenskt kommunalt vapen, som är vederbörligen fastställt eller av ålder brukat. I de båda likalydande motionerna har yrkats, att riksdagen måtte besluta, att någon inskränkning av det nu förekommande skyddet för kommunala vapen ej sker. Utskottet har vid sin prövning ej funnit anledning föreligga att i förevarande sammanhang vidtaga någon ändring i det rättsskydd, som gällande lag bereder kommunala vapen och vill därför med bifall till yrkandena i ifrågavarande tre motioner tillstyrka, att lagtexten gives den utformning, som angivits i de båda likalydande motionerna.

I fråga om förslaget till lag om ändrad lydelse av 9 § lagen den 29 maj 1931 med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens har utskottet beaktat, att en ändring av redaktionell natur måste vidtagas till följd av att upphovsrättslagen icke kan träda i kraft den dag som förutsatts i propositionen 1960: 17.

Vad slutligen gäller den internationella överenskommelsen i Nice den 15 juni 1957 angående den internationella klassificeringen av varor och tjänster för vilka varumärken gälla förekommer icke anledning till annat än att Sverige bör godkänna den.

Under hänvisning till vad ovan anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen,

med förklaring att propositionen nr 167 icke kunnat oförändrad bifallas,

måtte

A. i anledning av följande motioner, nämligen

1. II: 868,

2. I: 707,

för sin del antaga det genom propositionen framlagda förslaget till varumärkeslag med den ändringen, att 13 och 25 §§ erhåller nedan angivna, såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kunl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

13 §.

Varumärke må registreras allenast såframt det är ägnat att särskilja innehavarens varor från andras.

Om varumärke uteslutande eller med endast mindre ändring eller tillägg angiver varans art, beskaffenhet, mängd, användning, pris eller geografiska ursprung eller tiden för dess framställande, skall det i första stycket angivna villkoret anses uppfyllt endast om med hänsyn till alla föreliggande omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk finnes klart ådaga-lagt, att märket äger särskiljningsförmåga.

Varumärke, som — — — — — äga särskiljningsförmåga.
Såsom varumärke — — — — — såsom firma.

Varumärke må registreras allenast såframt det är ägnat att särskilja innehavarens varor från andras. Märke, som uteslutande eller med endast mindre ändring eller tillägg angiver varans art, beskaffenhet, mängd, användning, pris eller geografiska ursprung eller tiden för dess framställande, skall icke i och för sig anses äga särskiljningsförmåga. Vid bedömande av om märke äger särskiljningsförmåga skall hänsyn tagas till alla föreliggande omständigheter och särskilt till den tid och omfattning märket varit i bruk.

25 §.

Om varumärke — — — — — må bestå.

Registreringen må ock hävas, om innehavaren ej längre är näringsidkare eller om märket är vilseledande, förlorat sin särskiljningsförmåga eller blivit stridande mot allmän ordning eller ägnat att väcka förargelse, så ock om märket icke varit i bruk under de fem senaste åren.

Registreringen må ock hävas, om innehavaren ej längre är näringsidkare eller om märket är vilseledande, förlorat sin särskiljningsförmåga eller blivit stridande mot allmän ordning eller ägnat att väcka förargelse, så ock om märket icke varit i bruk under de fem senaste åren och innehavaren icke visar skäl för sin underlåtenhet att använda märket.

B. antaga det genom propositionen framlagda förslaget till kollektivmärkeslag;

C. i anledning av följande motioner, nämligen

1. I: 706 och II: 867,
2. II: 866,

för sin del antaga det genom propositionen framlagda förslaget till lag om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar med den ändringen, att 1 § erhåller nedan angivna, såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

1 §.

I näringsverksamhet må ej utan vederbörligt tillstånd i varumärke eller annat kännetecken för varor eller tjänster användas statsvapen, statsflagga eller annat statseblem, statlig kontroll- eller garantibeteckning, annan beteckning, vilken såsom hän-syftande på svenska staten giver kännetecknet en officiell karaktär, eller svenskt kommunalt vapen, som är vederbörligen fastställt eller av ålder brukat.

Statsvapen må — — — — — vederbörligt tillstånd.

Vad i — — — — — skyddad beteckning.

D. för sin del antaga det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av 9 § lagen den 29 maj 1931 (nr 152) med vissa bestämmelser mot illojal konkurrens med den ändringen, att paragrafen erhåller nedan angivna, såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

9 §.

Använder någon — — — — — uppkommen skada.

Lag samma — — — sådan förväxling.¹

Vad i denna paragraf stadgas skall icke äga tillämpning, där det kännetecken, med vilket förväxling kan äga rum, är skyddad enligt varumärkes- eller kollektivmärkeslagen.

Vad i första stycket stadgas skall icke äga tillämpning, där det kännetecken, med vilket förväxling kan äga rum, är skyddad enligt varumärkes- eller kollektivmärkeslagen.

E. godkända överenskommelse i Nice den 15 juni 1957 angående den internationella klassificeringen av varor och tjänster för vilka varumärken gälla.

Stockholm den 22 november 1960

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

¹ Detta stycke, som utgör andra stycket i §:ns gällande lydelse, skulle enligt förslag i prop. 1960: 17 utgå redan d. 1 juli 1960 men skall enligt förslag i utskottets utlåtande 1960: 41 utgå först d. 1 juli 1961.

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: fru Gärde Widemar, herrar Ahlkvist, Branting, Per-Olof Hanson, Erik Svedberg, Ferdinand Nilsson, Arvidson och Fagerström;

från andra kammaren: herr Hedqvist, fru Boman, fru Johansson, herrar Östrand, Edlund, fru Löfvist, herrar Larsson i Stockholm och Fäldin.

Reservation

vid A i utskottets hemställan.

Förslaget till varumärkeslag

Till 42 §.

Av herr *Ferdinand Nilsson*, vilken ansett,

a) att i utskottets utlåtande efter det stycke, som börjar »25 § varumärkeslagen» bort intagas text av följande lydelse:

Förslag till varumärkeslag 37—48 §§ innehåller bestämmelser ang. ansvar och ersättningsskyldighet m. m. Sker varumärkesintrång uppsåtligen blir straffet böter eller fängelse upp till sex månader. Talan härom må föras av allmän åklagare endast om saken av målsägaren angives till åtal. Varumärkeslagens förslag till 42 § lyder i första stycket:

»Häves registrering av varumärke må, sedan domen därom vunnit laga kraft, påföljd för intrång i rätten till varumärke enligt 37—41 §§ ej ådömas.»

Åtalsfrågan göres sålunda materiellt sett beroende av varumärkesregistreringens laglighet. Emellertid säges i nämnda paragrafs andra stycke:

»I mål om sådant intrång skall rätten, på yrkande av den mot vilken talan föres, förklara målet vilande i avbidan på att frågan om registreringens hävande slutligen avgöres. Är talan därom icke väckt skall rätten i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas.»

Det framstår icke som skäligt att någon skall kunna ådömas straff upp till sex månaders fängelse om förutsättningen för att brott föreligger — en lagligen hållbar registrering — icke föreligger. När det gäller just prövningen av registreringens rättsliga hållbarhet försattes emellertid den åtalade i klart underläge. I enlighet med tankegångar som berörts även av Svea hovrätt i dess yttrande i ärendet framstår det som anmärkningsvärt att en tilltalad eller svarande skall vara i viss grad beskuren i fråga om sin rätt att i målet erhålla prövade alla de invändningar han kan ha gent emot motpartens talan. Detta då frågan om registreringens laga verkan endast kan genom en särskild rättegång med därmed förenade kostnader — och denna åvägbragt inom viss fastställd frist — komma att lagligen prövas. Så väl Stockholms rådhusrätt som Sveriges advokatsamfund har i remissyttranden häv-

dat att den mot vilken talan föres om intrång i registrerat varumärke bör äga rätt att i *intrångsmålet* få prövat huruvida registreringen är giltig.

Vid lagrådets behandling av förslaget till varumärkeslag anför majoriteten — justitieråden Beckman, Söderlund och Tammelin — betänkligheter mot en så beskaffad lagstiftning. Bl. a. anmärka de att enligt gällande patentförordning och mönsterlag kan den mot vilken intrångstalan riktas erhålla prövning av registreringens giltighet i intrångsmålet. Förslag har, säga de, tidigare framkommit om införande i patentförordningen av bestämmelser liknande de som nu för varumärken föreslagits. Allvarliga betänkligheter har emellertid dock ansetts föreligga däremot och förslagen har på grund härav avvisats.

De tre justitieråden erinrar om att frihetsstraff ingår i straffskalan och att det således ej är fråga om en ren ordningsförseelse. Under sådana omständigheter anses med fog att registreringsskyddet bör vika i fall då registrering beviljats ehuru laga hinder däremot mött, liksom då skäl för hävande av lagligen beviljad registrering senare uppkommit. Enligt rättegångsbalken skall även omständigheter som talar till den misstänktes förman beaktas vid förundersökning av brottet. Frågan om registreringslaglighet är avgörande för gärningens beskaffenhet samt bör också därför i första hand vara av beskaffenhet att tillhöra brottmålet.

En ledamot av lagrådet — regeringsrådet Nevrell — tillstyrker paragrafen oförändrad. Han erinrar om att intrångsmål enligt förslaget har karaktär av brottmål endast i fall då uppsåtligt intrång föreligger. »Det är alltså» — säger han — »i dylikt fall fråga om en svarande, som använt annans varumärke trots att han varit fullt medveten om att detta var registrerat och därmed åtnjöt det särskilda skydd som förutsattes enligt förevarande stadgande.»

Det kan inte göras gällande att en registrering, som icke tillkommit lagligen, eller som efter laglig registrering förlorat giltighet, åtnjuter det rättsliga skydd, som ovan säges. Det ankommer icke heller på angivare eller allmän åklagare att på egen hand avgöra huruvida varumärket är rättsligt bestående, om intrång föreligger eller om intrånget i sådant fall är uppsåtligt. Sådant fastställs genom lagakraftvunnen dom.

b) att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av 42 § varumärkeslagen, att stadgandet får följande lydelse.

42 §.

Häves registrering av varumärke må, sedan domen vunnit laga kraft, påföljd för intrång i rätten till varumärket enligt 37—41 §§ ej ådömas.

Där eljest i mål angående påföljd för intrång i rätt till registrerat varumärkes finnes, att registreringen bör anses ogiltig, skall påföljd ej heller ådömas.